

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

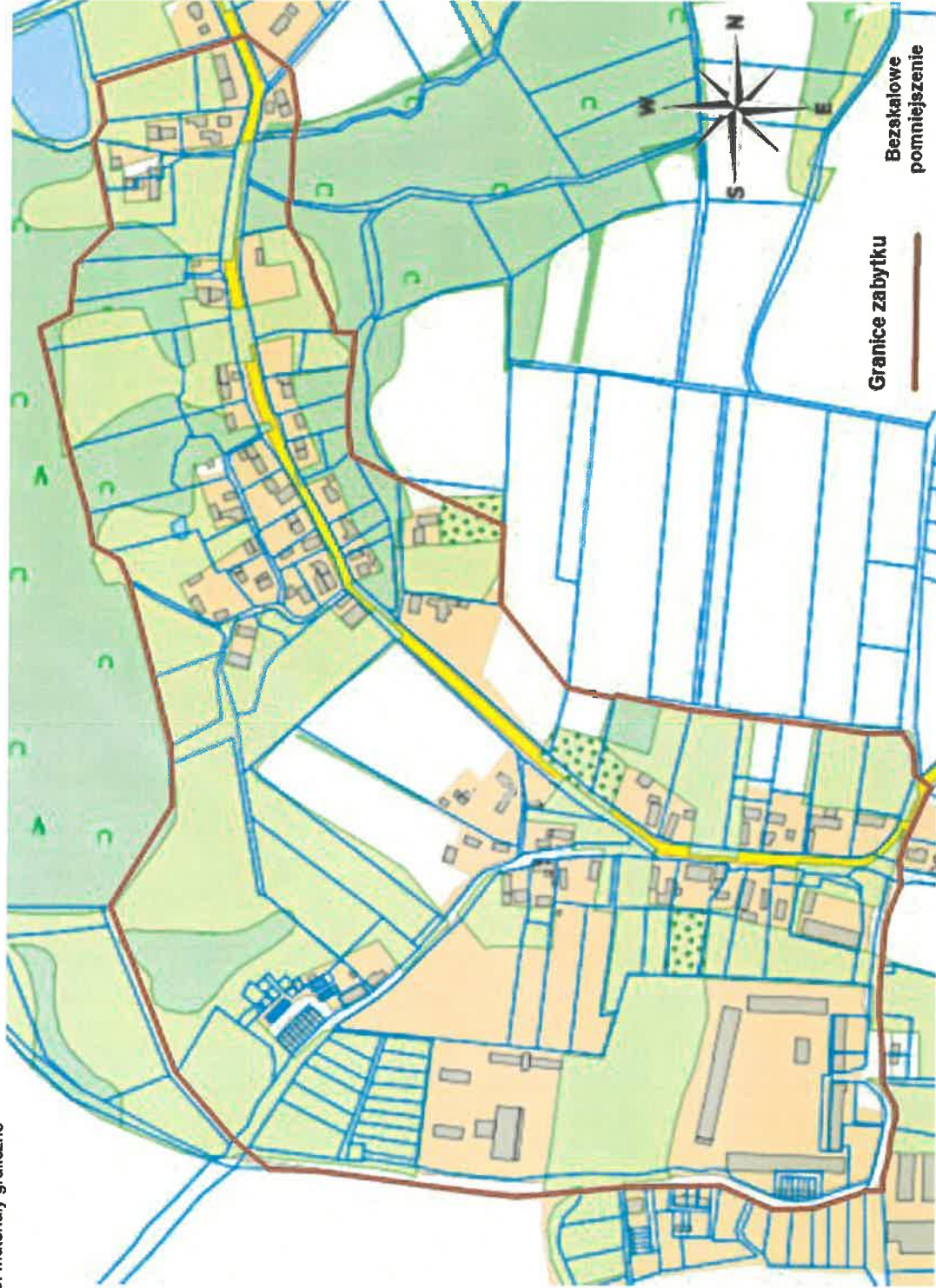
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

XIII w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

MUSZKOWICE

4. Adres (ulica, nr posesyj)

5. Przynależność administracyjna

województwo **dolnośląskie**

powiat **ząbkowicki**

gmina **Cieptowody**

6. Współrzędne geograficzne

50° 38' 26.387" N 16° 57' 54.213" E

7. Użytkowanie obecne

rolnictwo, mieszkalne

8. Stan zachowania

4

Nazwa:

Wzmiankowana w źródłach m.in. jako: Miscovici (1263 r.), Muscowiz (1288 r.), villa Mossewitz (1580 r.), Moschwitz (1816) Od 1947 r. Muszkowice.

Historia:

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z XIII w., jednakże biorąc pod uwagę bliskość cmentarzyska kultury łużyckiej w Lesie Muszkowickim należy założyć, że osadnictwo w tym miejscu rozwinęło się dużo wcześniej. Ponadto, w granicach wsi odkryto ślady osadnictwa z epoki brązu. Od XIII do 1810 r. Muszkowice stanowiły własność klasztoru cystersów w Henrykowie. Po sekularyzacji majątku zakonu wieś nabyła księżniczka Fryderyka Luiza Wilhelmina von Hohenzollern. W 1825 r. w Muszkowicach znajdowały się 64 domy, folwark, sołectwo, szkoła katolicka, młyn wodny i cegielnia. Nigdy we wsi nie wybudowano natomiast kościoła. W 2 poł. XIX w. Muszkowice nabyła rodzina von Sachsen-Weimar, będąca wtedy właścicielem klasztoru w Henrykowie. Po 1945 r. w folwarku zaczęły funkcjonować PGR.

Charakterystyka zabytku:

Muszkowice to średniej wielkości wieś o układzie ruralistycznym w typie wielodrożnicy znajdująca się na terenie Gminy Ciepłowodny w powiecie ząbkowickim. Zabudowa wsi usytuowana jest na odcinku ok. 800 m wzdłuż drogi prowadzącej w stronę Krzelkowa. Zabudowa wyraźnie podzielona jest na część północną i południową, co może wskazywać na fakt, że w przeszłości były to osobne osiedla. W części południowej wsi znajduje się spory folwark. Oprócz tego, na obszarze historycznego układu ruralistycznego wsi znajduje się głównie mieszkalno-gospodarcza zabudowa mieszkalna i gospodarcza z przełomu XIX i XX w. Są to najczęściej murowane budynki kryte dachem dwuspadowym o poszyciu z dachówki ceramicznej usytuowane względem drogi szczytowo lub kalenicowo. Z uwagi na średniowieczną metrykę wsi domniemywa się obecności relikwów archeologicznych w warstwie podziemnej w formie nawarstwień kulturowych, wytworów kulturowych bądź ich śladów albo zabytków ruchomych, będących tym wytworem.

Zagrożenia i postulaty konserwatorskie:

Istotnym zagrożeniem jest niekontrolowane zastępowanie historycznej zabudowy współczesnymi obiektami, które swoją bryłą, wymiarami, materiałami lub stylistyką kontrastować z tradycyjną zabudową historycznej. Należy objąć indywidualną ochroną konserwatorską najbardziej wartościowe elementy zabudowy, a nową zabudowę kształtować jako nawiązującą do tradycyjnej zabudowy z regionu Przedgórze Sudeckiego.

Bibliografia:

- Knie J., *Alphabetisch-statistische-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
 - Knie J., *Alphabetisch-statistische-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1845.
 - Zimmermann F.A., *Beiträge zur Beschreibung von Schlesien*, Brieg 1789.
 - *Słownik geografii turystycznej Sudetów, Wzgórze Niemczańsko-Strzezińskie*, Marek Staffa red., Wrocław 1993.
- Kartografia:**
- *Messitschblatt*, 1: 25 000, 5367 Lauenbrunn, 1937.